

Yansima

Organ ve doku bağışı programına katılmış
olan aileleri desteklemek

Yaşam Mucizesi

Bugün en inanılmaz şeylere tanıklık ettim. Bugün bir mucize gördüm. Güneşin doğduğunu gördüm. Bir çocuğun güldüğünü gördüm. Bir ailedeki kişilerin birbirini öptüğünü gördüm. Bahçemde bir çiçek gördüm. Bunların her biri bir mucizeydi, çünkü bunlar benim yaşamımın mucizeleridir.

Geçtiğimiz on yedi yılda her gün organ naklinin bana yaşamda verdiği ikinci şansın keyfini çıkardım ve minnet duydum.

Organ nakli yapılmış olan herkes adına, bize organ ve doku bağışında bulunan tüm kişilere teşekkür etmek istiyorum. Yaşam sevgileri ve ölümleri sırasında başkalarına yardım etme kararlarıyla, bu kişiler diğer insanlara yaşam sağlamayı sürdürüyorlar.

Ayrıca tüm donörlerin ailelerine de takdir ve teşekkürlerimizi sunalım. Diğer kişilerin de yaşayabilmesi ve başka şekilde mümkün olmayacak bir yaşam kalitesine sahip olması için, çoğu kişi için hayal edilemeyecek travma zamanlarında trajedinin ötesini görebilecek güce ve şefkate sahip, sevdikleri kişinin kararına saygı duyan veya onlar adına karar veren kişiler.

Her gün, bana, yani tamamen yabancı birine güneşin doğuşunu görebilmem, bir kucaklamanın sıcaklığını hissedebilmem, bir çiçeğin kokusunu duyabilmem, bir meyvenin tazeliğini tadabilmem ve bir çocuğun gülmesini duyabilmem için sekmeden atan bir kalp verecek kadar çok sevmiş olan iki kişiye teşekkür ediyorum.

Bunlar çoğu kişinin kanıksadığı günlük mucizelerdir. Bazıları için sırdan olan şeyler benim için sıra dışıdır.

Fiona Coote

© Organ & Tissue Authority 2014

Bu kitapçık orijinal yazarları olarak DonateLife acenteleri kullanılarak hazırlanmıştır.

Telefon: 02 6198 9800

Faks: 02 6198 9801

enquiries@donatelife.gov.au

www.donatelife.gov.au

Üzgün olduğunuzda, tekrar kalbinizin sesini dinleyin, Orada aslında göreceksiniz ki, sizi memnun eden birisi için gözyaşı döküyorsunuz.

Kahlil Gibran

Adama

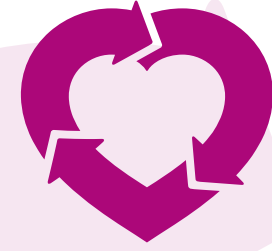
Bu kitap, cömertlikleriyle organ nakli yoluyla diğer kişilerin yaşamlarını değiştiren tüm organ ve doku donörleri ile ailelerine adanmıştır.

Kitap ayrıca donör olma arzuları yerine getirilemeyenleri de takdirle anar.

İçindekiler

- 1 Giriş
- 3 Bölüm Bir – Keder**
- 4 Keder nedir?
- 4 Keder beni nasıl etkiler?
- 8 Çocuklar ve keder
- 9 Yıldönümleri ve özel günlerle nasıl başa çıkabilirsiniz?
- 11 Bölüm İki – Destek**
- 12 Donör Ailesi için Destek Hizmeti
- 13 Organ ve doku donörlerini anmak
- 14 Donör ailelerinden öyküler
- 17 Donör ailelerinin ve alıcıların paylaştıkları sözler
- 18 Alıcılardan mektuplar
- 20 Bir donörün annesinin sözleri
- 21 İletişim
- 23 Bölüm Üç – Bağış**
- 24 Organ ve doku bağışına giden yollar
- 24 Beyin ölümü
- 26 Kardiyak ölüm
- 28 Bağışla ilgili bilgiler ve yaygın olarak sorulan sorular
- 31 Nakille ilgili bilgiler ve yaygın olarak sorulan sorular
- 34 Teşekkürler

Giriş

Bu kitap sevdikleri birinin ölümüyle yüzleşmiş olan ailelere ve arkadaşlarına yardımcı olmak amacıyla yazılmıştır. Kitaba organ ve doku bağışı konusunda kafanıza takılan sorularınızı yanıtlayabilecek bazı bilgiler de dahil ettik.

Donör aileleri ve nakil alıcıları da kişisel öykülerini paylaşarak bu kitaba büyük bir katkıda bulundular. Kendinizi bu kitabın tümünü şu anda okumak isteyecek kadar güçlü hissetmeseniz de, bireysel yolculuğunuzda karşınıza çıkabilecekleri anlamanıza yardımcı olacağını umduğumuz keder ve yas konusunda bazı bilgiler bulacaksınız.

Keder

- 4 Keder nedir?
- 4 Keder beni nasıl etkiler?
- 8 Çocuklar ve keder
- 9 Yıldönümleri ve özel günlerle nasıl başa çıkabilirsiniz?

Keder nedir?

Sevdiğimiz birisinin ölümü evrensel bir deneyimdir ve kayba eşlik eden keder hissinden kaçınılamaz. Ölüm ani veya beklenmedik olduğunda ve hazırlanacak, veda edecek zaman olmadığında durum özellikle zordur.

Kendinizi şok olmuş, kafası karışmış ve korkmuş hissedebilirsiniz. Dünyaya bakışınız aniden değişir. Emniyet ve güven hissiniz sarsılır ve “gerçek dışı bir dünyada” olma hissi ağır basar. Ayrıca kızgınlık ve olanlar için birisini suçlama konusunda güçlü bir ihtiyaç da duyulabilir.

Ölümün üzerinizdeki etkisini değiştirecek pek çok faktör vardır. Bunlar ölen kişinin yaşını, onunla olan ilişkinizi ve ölümünü çevreleyen koşulları içerir.

Keder beni nasıl etkiler?

Kederle ilgili belirli bir “model” olmadığını fark etmek önemlidir. “Daha iyi hissetmeye başlayacağınız” kesin bir zaman dilimi ve geçeceğiniz kesin bir “aşamalar” seti yoktur. Bireyler olarak, bu durumla başa çıkma şeklimiz farklıdır. Ancak, yas tutan kişilerin yaşadığı ortak bazı tepkiler vardır. Bunların kendinizde de gözlemleyebileceğiniz, ayrıca üzerinde düşünebileceğiniz bazılarını aşağıda liste halinde sunduk. Bunların herhangi birisini hissetmek tamamen normaldir.

Duygusal

- ▶ Genellikle uyuşukluk ve bir inanamama hissi, ilk günler veya haftalarda durumla başa çıkmanıza yardımcı olur. Bu uyuşukluk geçtiğinde kendinizi çok daha kötü hissederseniz şaşırmayın.
- ▶ Öfkenin, kederin normal bir parçası olduğunu kabul edin.
- ▶ Kendinize keder duyma izni verin, çevrenizdeki herkes için güçlü olmaya çalışmayın.
- ▶ Diğer kişilere pratik görevlerle ve duygusal destek sağlayarak nasıl yardımcı olabileceklerini söyleyin.
- ▶ Diğerlerinin yanınızda olmasına ihtiyaç duymakla, kendi kendinize kalma isteği arasında gidip gelebilirsiniz. İnsanlara karşı açık olun, ihtiyaçlarınızın bilinmesini sağlayın.
- ▶ Basit işlere bile uzun süre konsantre olmak zor olabilir, kendinizden çok fazla şey beklemeyin.
- ▶ Yas sırasında alarma geçiren güçlü duygular yaşayabilirsiniz. Bu sıra dışı bir şey değildir, ancak duygularınızın yoğunluğu ve süresi konusunda endişeleniyorsanız, profesyonel yardım almaktan çekinmeyin.

Fiziksel

- ▶ Kendi sağlığını ihmal etmemeniz özellikle önemlidir. Büyük stres altındasınız ve enfeksiyonlara karşı daha da savunmasız olursunuz. Zayıf düştüğünüzü hissedebilirsiniz.
- ▶ Keyif almanız bile, makul miktarda iyi yemeye çalışın.
- ▶ Uyku düzeniniz de bozulabilir. Yapabildiğiniz zaman gündüz bir süre dinlenmeye çalışın.
- ▶ Aşırı alkol, uyuşturucu veya diğer zararlı maddelerden kaçının.
- ▶ Sizi kaygılandıran belirtiler varsa, yerel doktora başvurun.

Sosyal

- ▶ Yasın erken dönemlerinde aileler ve arkadaşlar genellikle daha fazla destekleyici olurlar, ancak zaman içinde bu destek azalır. İhtiyacınız olduğunda bu kişilere ulaşabilmeniz önemlidir. Onların ihtiyaçlarınızı tahmin etmelerini beklemeyin. Genellikle yanlış ve çok geç fark ederler.
- ▶ Sosyal toplantılar özellikle ilk haftalarda ve aylarda bir endişe hissi doğurabilir. Kendinize karşı yumuşak olun ve güvendiğiniz kişilerle olmayı seçin.
- ▶ Bir keder döneminde, yeni ilişkileri değerlendirmek güç olabilir. Hala aktif bir şekilde keder duyuyorsanız, yeni ilişkilere objektif açıdan bakmak zor olur. Kaybınızın yerini kimse tutamaz. Kişileri olduğu gibi sevmeye çalışın.

Mali

- ▶ Aceleci kararlardan kaçının. Kesinlikle gerekli olmadıkça ilk yıl yaşamınızla ilgili büyük kararlar almamaya çalışın.
- ▶ Genel olarak, çoğu kişi gelecekle ilgili konusunda daha sakin düşünebilir hale gelinceye kadar, bildikleri çevrelerde kalmayı tercih ederler.
- ▶ Güvendiğiniz birine danışmaktan çekinmeyin.

Manevi

- ▶ Kişisel inanç yas sırasında büyük bir rahatlama kaynağı olabilir.
- ▶ Bazı kişiler ölen kişiyle ilgili bir rüya görebilirler veya bir dokunma ya da ziyaret hissi yaşayabilirler ve bu da rahatlatıcı olabilir.
- ▶ Kederliken, inançlarımızı, dünya düzenini ve insanlık içindeki yerimizi ciddi olarak düşünür ve yeniden değerlendiririz.
- ▶ Bu dönemde sevdiğimiz kişilerin ölümlerinin ne anlama geldiğini anlamakta güçlük çekebiliriz.
- ▶ Ölen kişiyi tanımanın ve sevmenin keyfinin kazandırdığı duygusal mirası düşünmek yardımcı olabilir.

- ▶ Yerel vaiz veya dini lideriniz size destek sağlayabilir.
- ▶ Bazıları ölen kişiyi varken sevmekten, yokken sevmeye geçişin son derece faydalı olduğunu söyler.

Neler yardımcı olabilir?

Sevdiğiniz kişinin olmadığı bir ortama alışmak zaman alır. En beklemediğiniz şeyler anıları tetikler ve sizi bir duygu seline sürükleyebilir – bir müzik parçası, boş bir sandalye, çok sevdiğiniz parfümün kokusu.

Sizin için neyin işe yaradığını bulmaya çalışın. Kendiniz olmanıza ve kederinizi sizin için anlamlı şekilde ifade etmenize izin veren aile üyelerinizi ve arkadaşlarınızı hızlı bir şekilde belirlersiniz. Ölen kişi hakkında konuşun ve diğerlerini de anılarını paylaşma konusunda cesaretlendirin. Bazen insanlar sizi daha fazla üzmemekten korktukları için ölen kişiden söz etmekten çekinirler. Onlara izin vermenizi bekleyebilirler.

Kendi başınıza biraz zaman geçirmenin de işe yarayacağını görebilirsiniz – hislerinizi bir günlüğe yazmak, emniyetli olduğunu hissettiğiniz ve mutlu anılarınızın olduğu özel bir yeri ziyaret etmek, bir anı defteri hazırlamak. Sizin için farklı şeyler farklı zamanlarda işe yarayabilir.

Her bir aile üyesinin ölen kişiyle kendi özel ilişkisi vardır ve bu ölümün etkisini farklı şekilde hisseder.

Bu hisler bazı zamanlarda iyiye gideceğine daha kötüye gidiyor gibi görünse de, sonsuza dek sürmez. Zaman içinde, yavaş yavaş şu değişikliklerin meydana geldiğini fark edersiniz:

- ▶ iyi günleriniz, kötü günlerinizden daha fazla olmaya başlar.
- ▶ ölmüş olan kişiyle ilgili anıları paylaşabilir ve üzüntüden çok memnunluk duyar hale gelirsiniz.
- ▶ yaşama aktif olarak yeniden katılmaya ve geleceğe yönelik planlar yapmaya başlayabilirsiniz.

Çocuklar ve keder

Çocukların ölümle ilgili anlayışları yaşlarına göre değişir. Küçük yaştaki çocuklar bile kötü bir şey olduğunu fark ederler, ancak durumun ciddiyetini kavrayabilirler.

Evlere ve aileleri, bildikleri tek güven duygusu veren yerdir. Rahatlamak için başvurdukları kişilerin ümitsizliğine ve mutsuzluğuna karşı oldukça hassas olurlar. Sevildiklerini ve güvencede olduklarını hissetmeleri önemlidir.

Çocukların davranışlarında gerilemeler fark edebilirsiniz. Çok daha küçükken olduğu gibi davranmaya başlayabilirler. Örneğin:

- ▶ sürekli olarak yanınızda kalmakta ısrar edebilir ve sizden ayrılmaktan çok korkabilirler.
- ▶ uyku düzenleri bozulabilir ve kötü rüyalar görebilirler.

Neler yardımcı olabilir?

Bu duruma yardımcı olmak için yapabileceğiniz şeyler vardır ve bunları düşünerek bazılarını aşağıda liste haline getirdik:

- ▶ Küçük çocuklar genellikle kendilerini oyunla ifade ederler. Onlarla oynamaya zaman ayırın ve ne yaptıklarını açıklamalarını isteyin.
- ▶ Onlara karşı açık ve dürüst olun, olanları mümkün olduğu kadar basit bir şekilde açıklayın.
- ▶ Onları da işin içine katın – sevdikleri kişi için “özel bir şey yapabiliyor” olmalıdırlar – bir bahçe yapın, bir çiçek dikin, yaptıkları bir şeyi mezarlığa götürün. Yaratıcı olun.
- ▶ Mümkün olduğu kadar kısa sürede okulu olanlar konusunda bilgilendirin. Bu, çocuklar okula döndüğünde öğretmenlere onları en iyi nasıl destekleyebilecekleri konusunda plan yapmak için zaman sağlar.
- ▶ Bu tepkilerin bazılarının normal olduğunu bilmek bile bir ebeveyn olarak sizi rahatlatır. Bununla birlikte, herhangi bir anda çocuğunuzun durumla nasıl başa çıktığı konusunda kaygı duyarsanız, yerel doktorunuzdan profesyonel öneri almaktan çekinmeyin.

Hem çocuklar, hem de ebeveynler için pek çok mükemmel kitap vardır, bunlardan bazılarının listesi eyaletinizde veya bölgenizde bulunan DonateLife Acentesinden edinilebilir.

Yansımalar—Organ ve doku bağışı programına katılmış olan aileleri desteklemek

Yıldönümleri ve özel günlerle nasıl başa çıkabilirsiniz?

Yıldönümleri ve özel günler sevdiğiniz kişi olmadan bir daha asla eskisi gibi olmayacaktır. Özellikle de ilk yıl özellikle acılı olabilir. Her önemli günden önce içinizde bir “dolma” hissi ile gittikçe artan bir “o günü nasıl atlatacağımız” duygusu olur.

Neler yardımcı olabilir?

- ▶ Önceden planlama yapın; o güne ilgili ailenizle açık bir şekilde konuşun, herkesin farklı ihtiyaçları ve beklentileri vardır.
- ▶ Özellikle çocuklar ailenin “mümkün olduğu kadar normal” devam edeceği konusunda güvence ararlar.
- ▶ O günü sevdiğiniz ve yanında rahat hissettiğiniz kişilerle paylaşın.
- ▶ Normal aile ritüelinizde değişiklik yapıp, yeni bir aile geleneği oluşturmayı seçebilirsiniz.
- ▶ Bir şekilde günü anlamlı kılmaya çalışın.
- ▶ Bunun sizin özel zamanınız olduğunu unutmadan diğer kişilerin size planlama konusunda yardımcı olmalarına izin verin.
- ▶ Çevrenizdekilerle hem kahkahalarınızı, hem de göz yaşlarınızı paylaşın, bu onların da hislerini ifade etmelerine yardımcı olabilir.
- ▶ Ölen kişiyi hatırlama konusunda yaratıcı olun; bir mum yakın, Noel ağacı için özel bir süs alın, tüm ailenin hoşuna gidecek özel bir şey alın.
- ▶ Çocuklar ölen kişi için bir resim çizmek veya bir mektup yazmak isteyebilirler.
- ▶ Kendinize karşı yumuşak olun; gerçekçi hedefler belirleyin.
- ▶ Ölen kişinin anılarını değer verin, onları daima kalbinizde taşıyacaksınız.

Yansımalar—Organ ve doku bağışı programına katılmış olan aileleri desteklemek

Destek

- 12 Donör Ailesi için Destek Hizmeti
- 13 Organ ve doku donörlerini anmak
- 14 Donör ailelerinden öyküler
- 17 Donör ailelerinin ve alıcıların paylaştıkları sözler
- 18 Alıcılardan mektuplar
- 20 Bir donörün annesinin sözleri
- 21 İletişim

Donör Ailesi için Destek Hizmeti

Ulusal Donör Ailesi için Destek Hizmeti, organ ve doku donörlerinin ailelerine bağış öncesinde, bağış sırasında ve sonrasında destek sağlamak için kurulmuştur. Destek çeşitli şekillerde sağlanır ve şu anda ve gelecekteki ihtiyaçlarınıza bağlı olarak değişir.

Hizmetin bir parçası olarak, her bir eyalet ve bölgedeki DonateLife Acentelerinde Donör Ailesi için Destek Koordinatörleri bulunur. Donör Ailesi için Destek Koordinatörü kaybınızın olduğu dönemde sizi ve ailenizi destekler. Bu kişiler dinlemek, bilgi ve rahatlık sağlamak, soru ve kaygılarınızı yanıtlamak için vardır. Birinci derece ailenizin dışındaki birisiyle konuşmayı faydalı bulabilirsiniz. Bu hizmet danışmanlık ve tercih edilirse yerel keder danışmanlarına yönlendirme içerir.

DonateLife Acentesi ile ilk görüşmenizde, organ nakli ile kaç kişiye yardımcı olduğunu ve bu kişilerin gösterdikleri ilerlemeleri öğrenirsiniz. Donörlerin ve nakil alıcılarının ailelerinin her ikisi de hassas durumdadır ve iyileşmek ve çok farklı durumlara uyum sağlamak için zamana ihtiyaçları vardır.

Alıcının kimliği açıklanamasa da, Donör Ailesi için Destek Koordinatörü veya Donör Koordinatörü arzunuz buysa, iletişimi size iletmekten sorumludur. Benzer şekilde, siz de alıcılara mektup yazmak veya aynı kanallar üzerinden mektuplarını yanıtlamak isteyebilirsiniz.

Zaman içinde bunun yapmak istediğiniz bir şey olduğunu hissederseniz, Donör Ailesi için Destek Koordinatörünüz size bu konuda yardımcı olabilir.

Gelecekte, alıcıların kaydettikleri ilerleme konusunda yeni bilgiler almak isterseniz, bu yine aynı kanallardan gerçekleştirilebilir. Tüm aileler yıllar içinde durumun değişip değişmediğini öğrenmek istemedikleri için, güncellemeler rutin bir şekilde sağlanmaz.

Organ ve doku donörlerini anmak

Yıllar içinde, tüm Avustralya'daki organ ve doku bağışı acenteleri tüm organ ve doku donörlerinin ve ailelerinin cömertliklerini takdir etmek için çeşitli yöntemler geliştirmiştir.

DonateLife Anma Hizmetleri

Yıllık DonateLife Anma Hizmetleri'nin amacı, donörler ve aileleri için bir takdir ve minnettarlık forumu sağlamaktır. Bu ayrıca organ ve doku bağışı ile ilgili kişilerin bu deneyimle yaşamları değişmiş diğer kişilerle tanışmaları için bir fırsattır.

Donör Ailesi için Destek İğnesi

Bu yaka iğnesi özellikle organ ve doku donörlerinin aileleri için tasarlanmıştır.

DonateLife Book Of Life (Yaşam Kitabı)

DonateLife Book of Life, organ ve doku bağışı ile ilgili kişilerin öykülerinin bir derlemesidir. Öyküler trajik ve aniden sona eren yaşamların cömertliklerine şükranlarını sunar. Book of Life Avustralya'daki yolculuğuna Şubat 2011'de DonateLife Haftası'nda başlamıştır. Popülarlığı nedeniyle, DonateLife kaynaklarının kalıcı bir parçası ve donör ve nakil öykülerinin anlatılabildiği bir yer haline gelmiştir. Book of Life'a DonateLife web sitesinden (www.donatelife.gov.au) erişilebilir.

Yukarıdakilerle ilgili daha fazla ayrıntı için lütfen eyalet veya bölgenizde bulunan DonateLife Acentesi ile bağlantıya geçin.

Donör ailelerinden öyküler

İki aile kişisel deneyimlerini cömert bir şekilde bizimle paylaştı.

Öykü bir

Birkaç yıl önce Temmuz ayının ortasındaki kasvetli bir günde, telefonla sevgili büyük oğlumun başından yaralanma sonucunda anında öldüğünü öğrendim. Olay işten eve gelirken yolda geçirdiği araba kazası sonucunda meydana gelmişti.

Birkaç saat sonra, bir donör koordinatörünün olası bir doku bağışını görüşmek üzere bağlantıya geçtiği teselli edilemeyecek derecede perişan olan genç eşi, gerekli kararı veremeyecek durumdaydı.

Oğlumun bir donör olduğunu bilmeden, ama sevgi dolu, düşünceli, samimi ve şefkatli, spiritüel biri olduğunu bilerek, istendiği şekilde ondan doku alınması iznini hiç tereddütsüz verdim. Onun arzusu doğrultusunda, bizim bu zamansız ölümüyle bağışta bulunma seçimini elinden alma hakkımız yoktu.

Doku bağışının ardından onu görebildik, tıpkı uykudaymış gibi görünüyordu. Bir süre sonra, donör koordinatöründen oğlumun dokularını bağışladığım için bana teşekkür eden, içimi ısıtan, güzel bir mektup aldım.

Oğlumun gözlerini, kalp kapakçıklarını, bacak kemiklerini ve ökçe kirişlerini bağışladığı bilgisini paylaşmaktan gurur duyuyorum. Ayrıca, yaptığı bağışın otuzlu yaşlarında biri erkek, diğeri kadın iki kişiye gittiği ve tekrar görmeye başladıklarını, ve beşi çocuk olmak üzere on yedi kişiye de kemik aşısı yapıldığını paylaşmaktan onur duyuyorum.

Oğlum bir çocuğa babalık yapamadan öldü, ancak onunla ne kadar gurur duysam azdır. Ölümü ile doğrudan verdiği hediyelerle, yalnızca kemik aşısı alan kişiler değil, aileleri ve diğer yakınları da dahil, pek çok kişinin yaşamını iyileştirdi. Eminim ki; bu kişilerin tümü şu anda akrabalarının yaşam kalitesinin artmış olmasından memnunluk duyuyordur.

Bunu bilmek hem aileme, hem de bana sürekli bir rahatlık sağlıyor.

Öykü iki

Bildiğimiz şekilde yaşam bizim için birkaç yıl önce değişti. Sabahın erken saatleriydi. Yandaki odadan gelen sesi duyduğumda uyanmış günün planlıyordum. Seslenen ergenlik yaşındaki kızımdı. Bana “anne, başım çatlayacak gibi. Doktoru ara. Yanlış bir şeyler var!” dedi.

On beş dakika içinde bilincini kaybetmişti. Ben ambulansı ararken nefes almayı bıraktı, bu nedenle ambulans gelinceye kadar ona suni solunum yaptım. Seslenmesini duyduktan sonraki kırk beş dakika içinde hastanedeydi. Bir ebeveynin en kötü kabusu başlamıştı.

Sorunun ne olduğunu anlayıncaya kadar birkaç saat geçti. CT (bilgisayarlı tomografi) taramasından sonra, beyin kanaması geçirdiğini keşfettiler. Hastaneye yattıktan dört saat sonra yoğun bakıma alındı ve onu görebildik. Sanki uyuyormuşçasına “normal” görünüyordu. Sıcaktı. Göğsü inip kalıyordu. Yanlış bir şey olduğuna dair gözle görülür hiçbir belirti yoktu. Geçen birkaç saat içinde olanlara inanamıyorduk.

Onu yoğun bakımda görmemizden kısa bir süre sonra doktorlarla ilk görüşmemizi yaptık. Bize neden beyin kanaması geçirdiğini bilmediklerini, ancak bunun etkisinin neredeyse hiç iyileşme ihtimali bırakmayacak kadar yıkıcı olduğunu söylediler. Bunu duyduğumda ilk düşüncem, ikisi de bir başka eyalette çalışan babasıyla ablasının gelip onunla vedalaşabilmesi için hala “canlı” olması gerektiği idi. Daha sonra, bir organ donörü olmak isteyeceğini söyledim. Ancak, doktorlar hemen bana beyin ölümünün belirlenmesinden önce bunun tartışılmayacağını ve yirmi dört saatten önce de bununla ilgili testlerin yapılmayacağını söylediler.

Sürücü olmak için ön ehliyetini almaya gittiğimizde organ bağış konusunu tartışmıştık ve bana bunun yapılması gereken doğru şey olduğunu söylemişti. Şanslıydım, bunu onaylayacağı konusunda hiç bir şüphem yoktu. Her zaman organ bağışının korkunç bir durum sonucunda ortaya çıkan iyi bir şey olduğuna inanmıştım, ama bunun asla “bizim başımıza gelebileceğini” düşünmemiştim. Babası ve ablası o günün sonuna doğru geldiler ve hepimiz onunla pek çok zaman geçirdik. Küçük kız kardeşi walkman’ini getirdi, en sevdiği CD’leri çaldık. Erkek arkadaşı artık hiçbiri gerçekleşmeyecek olan ortak planlarından ve hayallerinden söz etti. Ben de oturup elini tuttum ve onu ne kadar sevdiğimizi ve özlediğimizi söylerken hala “orada” olup bizi duyabiliyor olmasını umarak dua ettim.

Ertesi gün gerçekleştirilen beyin testleri en kötü korkularımızı doğruladı ve organ bağıışı süreci başlatıldı. Kendi kendime "ondan çok çabuk vazgeçtik, ne de olsa insanlar komadan çıkıp düzeliyorlar" diye düşündüğüm zamanlar oldu. Daha sonra, hemşirelerle konuşmamı, yaptıkları sıkı testleri ve suni solunum cihazına ne kadar bağılı kalırsa kalsın uyanmayacağını anladığımı hatırlıyordum.

Organ bağıışı için onu ameliyathaneye götürürlerken asansör kapısının kapanmasını izlemek çok üzücüydü, ama doğru şeyi yaptığımızdan emindik. Acımız son derece büyük olsa da, "oralarda bir yerlerde" insanların akrabalarına yaşamda ikinci bir şans verildiğı için sevindiğini bilmek rahatlatıcıydı.

Pek çok kişi kızımın ölümünden etkilendi ve rüyalarını gerçekleştirmek için burada olmamasını hiçbir şey telafi edemese de, arkasında bıraktığı miras pek çok kişiyi etkiledi. Onun ölmesini önlemek için yapabileceğimiz hiçbir şey yoktu, ama organ nakliyle ölümü anlamsız olmaktan çıktı. Alıcılar onun kim olduğunu asla bilmeyecekler, ama onun "Yaşam Hediyesi" sayesinde ikinci bir yaşama şansın elde eden bu yabancılar, onu her zaman hatırlayacaklar.

Organ ve doku bağıışından etkilenen kişilerin yaşam kurtaran ve değıştiren öykülerinden seçmeleri görmek için şu adresi ziyaret edin:
www.donatelife.gov.au/resources/book-of-life

Yansımaları—Organ ve doku bağıışı programına katılmış olan aileleri desteklemek

Donör ailelerinin ve alıcıların paylaştıkları sözler

İlgili ve kibar sözleriniz için hepimize teşekkür ederiz – bunlar büyük bir fark yarattı

Donör Ailesi

Sevdiklerimizin organ ve doku nakli sayesinde diğer kişilere yardımcı olabildiğı gerçeğı bize büyük bir rahatlama sağladı. Onlara her zaman mutluluklar dileriz.

Donör Ailesi

Aldığımız tüm destek, kaybımızla başa çıkabilmemizi sağladı ve ne kadar önemsedinizi gösterdi.

Donör Ailesi

Yalnızca "teşekkür ederim" demek o kadar yetersiz görünüyor ki...

Son derece minnettar bir alıcı

Yansımaları—Organ ve doku bağıışı programına katılmış olan aileleri desteklemek

Alıcılardan mektuplar

“Özel” donör ailemize,

Kararınızın şu anda dört yaşında olan oğlumuz için ne anlama geldiğini anlatmak için kelimeler yetersiz kalır. Görünür bir neden olmadan karaciğeri iflas ettiğinde ona yalnızca bir hafta ömür biçmişlerdi. Her zaman çok sağlıklı olduğundan, bu bizim için çok büyük bir şok oldu. Yerel hastanemizde kısa bir süre kaldıktan sonra yaşamını kurtaran organ nakli gerçekleşti. Sizin kararınız olmasaydı ölmüş olacaktı. Bu karar içimizi sızlattı, çünkü; bir yandan bir donör çıkması için dua ederken, diğer yandan bunun birisinin bir akrabasını kaybetmesi demek olacağını biliyorduk.

Hareketli ve canlı küçük oğlumuz tam sağlığına kavuştu ve normal bir dört yaşındaki çocuğun hayatını sürdürüyor. Biz ve ailelerimiz size çok teşekkür ediyoruz.

Bu mektubun keder döneminizde size biraz rahatlama sağlayacağını umarız. Yalnızca oğlumuzu kurtarmakla kalmadınız, aynı zamanda bir erkek kardeşi, bir torunu, bir kuzeni ve bir yeğeni de kurtarmış oldunuz.

Sevgili donör ailesi,

Ben bir annem ve yaklaşık on sekiz ay önce görüşümün bozulduğunun farkına vardım. Noel'den hemen önce, sabah uyandığımda çok bulanık ve puslu gördüğümü fark ettim ve bu çok korkutucuydu. Aile doktorumu aradım, o da beni hemen bir göz doktoruna gönderdi ve doktor bana her iki gözde de kornea nakli gerektirecek kalıtsal bir hastalık olan Fuchs Distrofi Sendromu teşhisi koydu. Şimdi dönüp geçmişe baktığımda hatırlıyorum da, görüşüm yavaş yavaş azalıyordu, kızıma kitap okumaya çalışıyordum ve bu bana o kadar zor geliyordu ki, okuyabilmek için bir el feneri kullanıyordum. Babamda da aynı hastalık vardı ve kornea nakli olmuştu, bu nedenle prosedür hakkında biraz bilgim vardı, ancak hala çok gergindim ve korkuyordum. Bekleme listesine girdikten yalnızca dört ay sonra telefon geldi, dehşete kapılmış olmama rağmen, tekrar bir gün görebileceğimi ve kızıma kitap okuyabileceğimi umuyordum.

Bugün kornea naklimin üzerinden on ay geçti ve bana görme şansı veren donörüm hakkında düşünmediğim ve ona teşekkür etmediğim bir gün bile geçmiyor. Aile bağış yapmamayı seçmiş olsaydı, size düşüncelerimi söyleyemeyecek ve bana verilen şey için şükran duyamayacaktım.

Altı yaşındaki kızıma okuyabiliyorum ve onun okumayı öğrenmesine yardım edebiliyorum. Geçen hafta, ilk kez burnunun üstünde çiller gördüm. Bu küçük deneyimlerin ne kadar harika olduğunu size anlatamam.

Bu aile ve akrabaları için duyduğum sevgi ve şükran açıklanamaz. Cömertlikleri ve özverili sevgileri bana kızımı görebilme şansı verdi. Onlara ne kadar teşekkür etsem azdır, beni dünyanın en mutlu annesi yaptılar. Bağış gerçekleşmeseydi bu mektubu yazamayacaktım.

Kalbimin derinliklerinden size teşekkür ederim. Bana görme yeteneği hediye ettiğiniz için teşekkür ederim. Muhtemelen asla karşılaşmayacak olsak da, bu aile her zaman düşüncelerimde ve dualarımda olacak...TEŞEKKÜR EDERİM!

Bir donörün annesinin sözleri

Sevgili alıcı,

İşim gereği uzun mesafeler gidiyorum, bu da bana düşünmek için bol zaman veriyor. Dün gece eve dönerken akrabalarımızdan birisinin organlarını alan kişilerin ne yaptığını merak ettim. Mektubunuzu görünce ne kadar memnun olduğumu hayal edin. Yanıt olarak, size gelecekte iyilikler dilerim.

Çocuğumun ruhunun bir bölümünün sizinle birlikte yaşadığını düşünmek istiyorum. Donör gerçekten çok hoş birisiydi; çok şefkatliydi, hemen arkadaşlar edinirdi, cömertti ve dış mekanlarda yapılan tüm aktivitelerden keyif alan iyi bir sporcuymuş. Onun ansızın aramızdan ayrılması bizi derinden üzse de, anıları yine de çok güzel.

Sizden bir şey isteyebilir miyim? Yalnızca ailenize ve yakın arkadaşlarınıza sevildiklerini söyleyin. Kısa bir süre önce özel bir anda birdenbire bana "seni seviyorum anne" dediği için şanslıydım ve bu benim en değerli anılarımdan biri.

Kendinize iyi bakın ve Tanrı sizi korusun.

donate life

İletişim

Organ and Tissue Authority

Level 6, 221 London Circuit
Canberra City ACT 2600
Phone: 02 6198 9800
Fax: 02 6198 9801
enquiries@donatelife.gov.au

DonateLife ACT

Canberra Hospital, Building 6, Level 1
Yamba Drive, Garran ACT 2605
Phone: 02 6174 5625
Fax: 02 6244 2405
organ.donation@act.gov.au

DonateLife NSW

Level 6, 4 Belgrave Street,
Kogarah NSW 2217
Phone: 02 8566 1700
Fax: 02 8566 1755
nsworgandonation@sesiahs.health.
nsw.gov.au

DonateLife NT

1st Floor, Royal Darwin Hospital
Rocklands Drive, Tiwi NT 0810
Phone: 08 8922 8349
Fax: 08 8944 8096
donatelife@nt.gov.au

DonateLife QLD

Building 1, Level 4,
Princess Alexandra Hospital
199 Ipswich Road,
Woolloongabba QLD 4102
Phone: 07 3176 2350
Fax: 07 3176 2999
donatelife@health.qld.gov.au

DonateLife SA

Level 6, 45 Grenfell Street,
Adelaide SA 5000
Phone: 08 8207 7117
Fax: 08 8207 7102
donatelifesa@health.sa.gov.au

DonateLife TAS

Hobart Corporate Centre
Level 3, 85 Macquarie Street
Hobart TAS 7000
Phone: 03 6270 2209
Fax: 03 6270 2223
donatelife.tasmania@dhhs.tas.gov.au

DonateLife VIC

Level 2, 19–21 Argyle Place South,
Carlton VIC 3053
Phone: 03 8317 7400
Fax: 03 9349 2730
donatelife@redcrossblood.org.au

DonateLife WA

Suite 3, 311 Wellington Street,
Perth WA 6000
Phone: 08 9222 0222
Fax: 08 9222 0220
donatelife@health.wa.gov.au

Ek bilgi için lütfen eyaletinizde veya bölgenizde bulunan DonateLife Acentesinden edineceğiniz **Kaynaklar ve Yardım** broşürüne bakın.

Bağış

- 24 Organ ve doku bağışına giden yollar
- 24 Beyin ölümü
- 26 Kardiyak ölüm
- 28 Bağışla ilgili bilgiler ve yaygın olarak sorulan sorular
- 31 Nakille ilgili bilgiler ve yaygın olarak sorulan sorular

Bağış

Bağış sürecinde, siz ve aileniz oldukça stresli ve duygusal bir zamanda pek çok bilgi alırsınız. Zaman geçtikçe, kişiler genellikle olayları daha net hatırlamaya başlar ve daha fazla bilgi almak veya yalnızca gerçekleşmiş olan süreci anladıklarını onaylamak isteyebilirler. Aşağıdaki sayfalarda bağış hakkında bilgiler ve aile ve arkadaşların bağış hakkında yaygın olarak sordukları bazı soruların yanıtları yer almaktadır.

Organ ve doku bağışına giden yollar

Bağış en kolay olarak ölümden sonra organları ve dokuları bağışlamak için kullanılan iki yol tanımlanarak açıklanabilir.

Bağış işleminin gerçekleşmesinden önce ölümün belirlenmesi gerekir. Ölüm iki yöntemle belirlenebilir:

- ▶ Bir kişinin beyni kalıcı olarak çalışmayı durdurduğunda beyin ölümü gerçekleşir.
- ▶ Bir kişinin kalbi kalıcı olarak çalışmayı durdurduğunda kardiyak ölüm gerçekleşir.

Beyin ölümü ile kardiyak ölüm arasındaki farkı anlamak önemlidir, çünkü bir kişinin ölüm şekli bağış işleminin nasıl yapılabileceğini ve hangi organ ve dokuların bağışlanabileceğini etkiler. Bağış süreci ile ilgili deneyiminiz, sevdiğiniz kişinin bağış işleminin beyin ölümünden mi, yoksa kardiyak ölümden sonra mı yapıldığına bağlı olarak değişir.

Beyin ölümü

Beyin ölümü nedir?

Beyin tamamen ve kalıcı olarak çalışmayı durduracak kadar kötü hasar gördüğünde beyin ölümü gerçekleşir. Bu olay ciddi baş yaralanması, bir felç veya hemoraji sonucunda beyinde kanama, beyin enfeksiyonu veya tümör gibi da beyne oksijen gitmemesi sonucunda meydana gelebilir.

Tıpkı vücudun diğer bölümleri gibi, beyin de yaralandığında şişer. Beyin,

normalde onu zarardan koruyan, ancak aynı zamanda şişmeye başladığında genişleme kapasitesini kısıtlayan sert bir kutunun, yani kafatasının içinde bulunur. Bu durum vücudun, örneğin kısıtlama olmadan şişmeye devam edebilen yaralanmış bir ayak bileği gibi diğer bölümlerinden farklıdır. Beyin şişmeye devam ederse, kafatasının içinde basınç oluşarak kalıcı hasar veren etkiler meydana gelebilir.

Şişme, beynin boynun arkasındaki omurilik ile birleştiği yer olan beyin sapı üzerinde basınç oluşturur. Beyin sapı nefes almak, kalp hızı, kan basıncı ve vücut sıcaklığı gibi yaşam açısından gerekli pek çok fonksiyonu kontrol eder.

Beynin şişmesi arttıkça, kafatasının içindeki basınç beyin dokusuna giden damarların ezilmesine neden olacak kadar artar. Sonunda, oksijen içeren kan beyne gitmeyi durdurur (bkz. Şema 1). Kan ve oksijen olmadan beyin hücreleri ölür. Vücuttaki pek çok başka hücrenin aksine, beyin hücreleri yeniden büyüyemez veya iyileşemez. Beyin hücreleri ölürsa, o kişinin beyini daha asla çalışmaz ve kişi ölmüş demektir, bu "beyin ölümü" olarak adlandırılır.

Beyin ve beyin sapı nefes almak dahil vücudun pek çok hayati fonksiyonunu kontrol eder. Bir kişi beyin yaralanması geçirmişse, akciğerlere suni olarak oksijen pompalayan ve suni solunum cihazı olarak adlandırılan bir makineye bağlanır. Daha sonra oksijen kalp tarafından vücudun diğer bölümlerine pompalanır. Kalp atışı beyne bağlı değildir, ancak kalpte bulunan ve oksijen ulaştığında çalışan doğal bir pacemaker (kalbin atış hızını ayarlayan aygıt) tarafından kontrol edilir.

Suni solunum cihazı vücuda oksijen sağlarken, kişinin göğsü kalkıp inmeye devam ederek nefes alıyor görünümü verir, kalbi atmaya devam eder ve vücudu da sıcaklığını korur. Bu işaretler beyin ölümünün anlaşılmasını zorlaştırabilir. Bununla birlikte, sürekli suni solunumla bile, kalp sonsuza kadar atmaya sürdüremez ve sonunda çalışmayı durdurur.

Doktorlar bir kişinin beyinin öldüğünü nasıl bilir?

Hastanede kritik şekilde hasta olan kişiler onların bakımıyla ilgilenen uzman tıp ve hastabakıcılık ekipleri tarafından sürekli gözlem altında tutulur ve durumlarındaki değişiklik açısından yakından incelenir. Beyin öldüğünde meydana gelen çeşitli fiziksel değişiklikler vardır. Bunlar göz bebeğinin ışığa reaksiyon vermemesi, suni solunum cihazı olmadan nefes alamama ve kalp atış hızının, kan basıncının ve vücut sıcaklığının düşmesidir.

Tıp ekibi bu değişiklikleri gözlemlediğinde, beynin çalışmayı durdurup durdurmadığını onaylamak için klinik beyin ölümü testi gerçekleştirirler.

İki kıdemli doktor aynı klinik testleri bağımsız olarak hasta yatağında tekrarlar. Beyin testini gerçekleştiren doktorlar kişide şunların olup olmadığına bakarlar:

- ▶ acı veren uyarılara karşı tepki
- ▶ gözbebeğinin ışığa karşı tepkisi
- ▶ göze dokunulduğunda göz kırpması tepkisi
- ▶ kulak kanalına buz gibi soğuk su döküldüğünde göz hareketi tepkisi
- ▶ boğazın arkasına dokunulduğunda öksürme veya öğürme tepkisi
- ▶ kişi suni solunum cihazından ayrıldığında nefes alabilmesi.

Bir kişi bu testlerin hiçbirine karşı tepki vermiyorsa, suni solunum cihazının yardımıyla hala kalbe oksijen gittiğinden kalp hala atıyor olsa da, bu beyninin çalışmayı durdurduğu ve kişinin öldüğü anlamına gelir.

Hastanın yaralarının onu tüm bu klinik beyin ölümü testlerinden geçemez hale getirdiği zamanlar olabilir. Örneğin, ciddi yüz yaralanmaları gözlere ya da kulağa erişimi kısıtlayabilir. Bu tür durumlarda, beyne kan akışı olup olmadığını kontrol etmek için tıbbi görüntüleme testleri yapılır. Bunlar beyindeki kan damarlarına uygulanan boya testi gibi testleri içerebilir (bir beyin anjiyosu veya beyin perfüzyonu taraması).

Ölüm onaylandığında, tıp ekibinin üyeleri suni solunum cihazının çıkarılması dahil sonraki adımlar hakkında kişinin ailesiyle konuşur.

Her ailenin deneyimi birbirinden biraz farklıdır, tıp ekibinin sizinle ve ailenizle organ ve doku bağışı olasılığı hakkında konuşmaya başlaması bu sıralarda gerçekleşir.

Kardiyak ölüm

Kardiyak ölüm nedir?

Bir kişi nefes almayı ve kalbi de kalıcı olarak çalışmayı durdurduğunda kardiyak ölüm gerçekleşir. Bu olay anlık bir hastalık veya kaza sonucunda veya uzun süreli bir hastalığın son aşamasında meydana gelebilir. Kardiyak ölüm ayrıca beynin ölmesine neden olmayan, ancak kendi başına kalp atışını sürdürece derecede nefes alamayacak kadar ciddi bir kafa yaralanması sonucu da meydana gelebilir. Böyle bir zamanda, bir suni solunum cihazı kalbin atmayı sürdürmesi ve vücuda oksijen dolaşımı sağlaması için suni olarak solunum sağlar.

Bu tür durumlarda, aktif tedaviyi bırakma işlemi ancak devam eden tedavi herhangi bir iyileşme ümidi sağlamıyorsa, ölüm kaçınılmazsa ve hasta yaşamının sonuna gelmişse gerçekleştirilir. Bu durumda öncelik, acının azaltılması ve şefkatli bir yaşam sonu bakımını içeren geçici bir bakımdır. Aktif tedaviyi bırakma kararı her zaman aile (ve mümkünse hasta) ile görüşülür ve üzerinde anlaşmaya varılır. Yalnızca bu karar verildikten sonra, kardiyak ölümden sonra bağış yapılıp yapılmayacağı kararı konuşulur.

Doktorlar hastanın kalbinin atmayı durduracağına inandıktan sonra ne olur?

Doktorlar suni solunum cihazıyla devam eden tedavinin kişiyi daha iyi hale getirmediğini belirlerlerse, kişinin son arzuları ve suni solunum cihazı gibi artık işe yaramayan şeylerin çıkarılması dahil, kişinin ailesiyle sonraki adımları konuşur. Suni solunum cihazı çıkarıldığında, kişinin nefes almasıyla kalbe oksijen gidemez. Artık oksijen alamadığı için kalp durur ve ardından da beyin dahil tüm diğer organlar durur ve kişi ölür.

Doktorlar suni solunum cihazının çıkarılmasından sonraki 90 dakika içinde kişinin nefes almayı durdurup ölmesini bekliyorlarsa, organ ve doku bağışı için bir fırsat olabilir.

Kardiyak ölümden sonra bağış ancak bu 90 dakikalık süre içinde mümkündür, çünkü; suni solunum cihazı çıkarıldığında, vücutta oksijen ve kan dolaşımı durur. Organ ve dokuların bağışlanmaya uygun halde kalabilmesi kana ve oksijene bağlı olduğu için bu aşamadan sonra bozulma başlar.

Aile bağış işlemi desteklerse, bu arzuların yerine getirilmesini sağlamak için olası her şey yapılacaktır. Bununla birlikte, suni solunum cihazının kaldırılmasından ve kişiyi destekleyen diğer ilaçların kesilmesinden sonra bir kişinin tam olarak ne zaman öleceğini tahmin etmek oldukça zor olabilir. Bazı hastalar 10 - 20 dakika içinde ölür ve bağış işlemi yapmak olasıdır. Bazıları saatler sonra ölür. Bunun olması durumunda, organ bağışı artık mümkün olmaz, ancak hala göz, kalp, kemik ve cilt dokuları bağışı gerçekleştirilebilir.

Bağış işlemi aile tarafından desteklenmezse, doktor aileyle suni solunum cihazının çıkarılması konusunda konuşur. Suni solunum cihazı çıkarıldığında, oksijen eksikliği nedeniyle kişinin kalbi atmayı durdurur ve artık vücudunda kan dolaşımı olmadığı için cildi soğur ve solgunlaşır.

Bağışın yapılıp yapılmamasından bağımsız olarak, yaşam sonu işlemleri sırasında her zaman özenli ve saygılı olunur.

Her ailenin deneyimi birbirinden biraz farklıdır, ancak tıp ekibinin sizinle ve ailenizle organ ve doku bağışı olasılığı hakkında konuşmaya başlaması, doktorların sevdiğiniz kişinin iyileşmeyeceğine inandığı zaman gerçekleşir.

Bağışla ilgili bilgiler ve yaygın olarak sorulan sorular

Bağış operasyonu neyi içerir?

Bağış operasyonu tüm diğer operasyonlar gibi gerçekleştirilir ve kişinin vücuduna her zaman saygılı ve onurlu bir şekilde davranılır. Bu operasyon yüksek nitelikli cerrahlar ve sağlık uzmanları tarafından gerçekleştirilir. Operasyonu gerçekleştirmek için diğer hastanelerden uzman doktorlar ve ekipleri çağrılabilir.

Diğer operasyonlara benzer şekilde, organları çıkarmak için cerrahi bir insizyon yapılır ve daha sonra bu insizyon dikilerek bir pansumanla kapatılır. Hangi organların ve dokuların bağışlandığına bağlı olarak, operasyonun tamamlanması 3 - 8 saat arasında sürebilir.

Operasyondan sonra ne olur?

Operasyondan sonra, bağışlanan organlar ameliyathaneden nakil işleminin gerçekleştirileceği hastanelere götürülür.

Kişi farklı görünür mü?

Bir kişi öldüğünde, vücutta artık kan ve oksijen dolaşımı olmadığı için solgun görünmesi ve cildinin soğuk olması normaldir. Bağış operasyonu kişinin görünümünü üzerinde başka temel bir değişiklikle sonuçlanmaz. Operasyon sırasında yapılan cerrahi insizyon tüm diğer operasyonlarda olduğu gibi dikilir ve üzeri kapatılır ve kişinin giysilerinin altından görünmez.

Cenaze işleri etkilenir mi?

Organ ve doku bağışı cenaze işlerini etkilemez. Vücudu görmek ve açık tabutlu bir cenaze töreni mümkündür. Adli tabip soruşturması gerekirse, bu işlem cenazenin kaldırılmasını geciktirebilir.

Adli tabip soruşturması ne zaman gerekir?

Doğal olmayan nedenlerle ölüm veya ölüm nedeninin bilinmemesi gibi durumlarda, yasalar ölümün eyalet veya bölge adli tabibi tarafından soruşturulmasını gerektirir. Bu tür durumlarda, adli tabibin otopsi yapması gerekebilir.

Çoğu eyalet ve bölge Adli Tabip Ofisleri, bir adli tabip soruşturmasının gerekli olması durumunda daha fazla bilgi ve destek sağlayabilen danışmanlara erişim sağlar.

Aile bağış kararı konusundaki fikrini değiştirebilir mi?

Evet. Aile hastanın ameliyathaneye götürüldüğü zamana kadar bağış konusunda fikrini değiştirebilir.

Bağışla ilgili dini görüşler nelerdir?

Çoğu büyük din organ ve doku bağışını destekler. Bir ailenin tartışmak istediği soruları varsa, hastane personeli onlara ek bilgiler sağlayabilir ve dini liderleriyle bağlantıya geçmelerine yardımcı olabilir.

Kişinin ailesinin bağış giderlerini ödemesi beklenir mi?

Hayır. Ölüm resmi olarak belgelendikten sonra aile için herhangi bir maliyet yoktur. Organ veya doku bağışı ile ilgili size herhangi bir hesap gönderilmemişse, lütfen eyalet veya bölge bağış acentenizle veya donör koordinatörünüzle bağlantıya geçin.

Hangi organ ve dokular bağışlanabilir?

Hastane personeli aileyle hangi organ ve dokuları bağışlamanın mümkün olduğunu konuşur. Bu, kişinin yaşına, tıbbi geçmişine ve ölüm koşullarına bağlıdır. Aileden hangi organ ve dokuları bağışlamayı kabul ettiklerini onaylamaları istenir. Onlardan bu bilgileri detaylandıran bir onay formu imzalamaları istenir.

Bağışlanabilecek organ ve dokularla ilgili bazı bilgileri bundan sonraki sayfalarda bulabilirsiniz.

Kişinin ailesi organ ve dokuları kimin alacağı konusunda söz hakkına sahip midir?

Hayır. Organ ve dokuların paylaşımı ulusal protokollere uygun olarak nakil ekipleri tarafından belirlenir. Bunlar, bekleme listeleri ve bağıştan en iyi sonucu elde etmek için kimin en uygun olduğu dahil çeşitli kriterleri baz alır.

Kişinin organları kesin olarak nakledilir mi?

Aile bağış işlemini desteklerse, bu arzuların yerine getirilmesini sağlamak için olası her şey yapılır. Ancak, bağış sırasında bazen bağışlanılması düşünülen organların aslında nakil için uygun olmadığı netlik kazanabilir. Böyle bir durumla karşılaşıldığında aile ile görüşülür.

Nakil işlemi her zaman başarılı olur mu?

Avustralya başarılı nakil işlemleri ve alıcıların uzun süre hayatta kalmaları ile uluslararası alanda tanınmaktadır. Tüm operasyonlarda olduğu gibi, nakil ameliyatı konusunda da bazı riskler mevcuttur, ancak alıcıların büyük çoğunluğu nakilden büyük fayda sağlarlar ve sonuçta eksiksiz ve aktif bir yaşam sürebilirler.

Aileye bağıştan faydalanan hastalar hakkında bilgi verilir mi?

Avustralya yasaları donör ile alıcı aileler arasında tanımlayıcı bilgilerin paylaşılmasını kısıtlar. Bununla birlikte, bağış personeli hangi organ ve dokuların nakledildiği ve alıcıların gelişimi konusunda sürekli bilgi sağlar. Donör aileleri ve nakil alıcıları eyalet veya bölge bağış acenteleri üzerinden birbirilerine isimsiz mektuplar yazabilirler.

Nakille ilgili bilgiler ve yaygın olarak sorulan sorular

Organ ve doku bağışları hasta veya ölmekte olan pek çok kişinin yaşamını kurtarabilir ve önemli oranda iyileştirebilir. Organ yetmezliği nedeniyle ciddi veya kritik bir hastalığı bulunan pek çok kişi için organ nakli, sağlıklı bir yaşam için tek umuttur. Sonraki sayfalarda bağışlanabilecek farklı organ ve dokular ve insanların neden organ nakline ihtiyaç duydukları konusunda bilgiler yer almaktadır.

Kalp bağışı

Kalp vücuda kan pompalar ve kan da diğer organlara oksijen taşır. Kalp kanı uygun şekilde pompalayamazsa, vücudun kalanı çok hızlı bir şekilde hastalanır. Kalp yetmezliği, viral enfeksiyon veya doğuştan bir kalp rahatsızlığı bulunan bazı kişilerin yaşaması için kalp nakli yapılması gerekir. Kalp nakli tüm diğer tıbbi tedaviler başarısız olduğunda gerçekleştirilir.

Bir insan kalbi bulununcaya kadar geçici olarak yapay kalpler kullanılabilir. Eğer kalbin bütünü nakledilemezse, kalp kapakçıkları yine de bağışlanabilir.

Akciğer bağışı

Akciğerler kana oksijen sağlar ve karbondioksiti atar. Akciğer nakline genellikle akciğerleri vücutlarına yeterli oksijen sağlayamayan kistik fibroz veya anfizem hastaları için ihtiyaç duyulur. İki akciğer birlikte tek bir hastaya veya ayrılarak tek tek iki ayrı hastaya nakledilebilir.

Pek çok kişi sigara içmenin akciğer bağışına engel olacağını düşünür. Ancak, bu doğru değildir. Akciğerlerin ne kadar iyi çalıştığını kontrol etmek için yoğun bakımda yapılabilecek testler vardır ve bu testlerin sonuçları bağış için uygunluğu belirler.

Böbrek bağış

Böbreklerin temel fonksiyonu kandaki atıkları filtrelemektir. Vücut yiyeceklerden ihtiyacı olanı aldıktan sonra, atıklar kana gönderilir, böbrekler tarafından filtrelenir ve vücuttan idrar olarak atılır. Böbrekler zarar görmüşse veya hastalıklıysa ve kanı uygun şekilde filtreleyemiyorsa, kanda atıklar birikmeye başlayarak vücuda zarar verir.

Ciddi düzeyde böbrek yetmezliği olan kişiler, böbrekler yapamadığı zaman atıkları kandan filtreleme görevini gerçekleştiren diyalize sokulurlar. Ancak, bu kişilerin çoğunun hayatta kalabilmek için bir böbrek nakline ihtiyaçları vardır. İki böbrek birlikte tek bir hastaya veya ayrılarak tek tek iki ayrı hastaya nakledilebilir.

Karaciğer bağış

Karaciğer pek çok fonksiyonu olan karmaşık bir organdır. Temel fonksiyonları besin maddelerinin (örneğin; glikoz, vitaminler ve yağlar) dengesini korumak, atıkları atmak ve kan pıhtılaşmasını düzenlemektir. Metabolik karaciğer rahatsızlığı, hepatit B veya C ve biliyer atrezi gibi doğuştan karaciğer rahatsızlığı bulunan kişilerin tümü hayatta kalmak için karaciğer nakline ihtiyaç duyabilir.

Karaciğer yeniden büyüeyebilen benzersiz bir organdır. Bu da, bir yetişkinin karaciğerinin boyutunun küçültülüp, birlikte büyüeyebileceği küçük bir çocuğa nakledilebileceği anlamına gelir. Buna alternatif olarak, karaciğer bölünüp iki ayrı alıcıya nakledilebilir.

Pankreas bağış

Pankreas adacıklar olarak adlandırılan ve vücudun kan şekeri düzenlemek için insülin üreten hücreler içerir. Tip-1 diyabeti bulunan kişilerde, pankreas çok az insülin üretir veya hiç üretmez ve insülin enjeksiyonu ile bile kan şekeri düzeylerini kontrol etmek son derece zor olur. Şu anda, pankreas nakillerinin büyük çoğunluğu böbrek yetmezliğine de yol açabilecek Tip 1 diyabeti olan ve kişilerde gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle, pankreas genellikle aynı donörden alınan böbrekle birlikte nakledilir.

Pankreas adacığı bağış

Bazen pankreas bütün bir organ olarak nakledilemez. Ancak, pankreasın insülin üreten adacık hücreleri diyabeti tedavi etmek amacıyla ayrı şekilde nakledilebilir.

Göz dokusu bağış

Göz dokusu bağış, kornea ve sklera nakline izin verir. Kornea gözün renkli bölümünü kaplayan şeffaf dokudur. Kornea ışığın retinadan geçmesini sağlayarak görme işlemini gerçekleştirir. Kornea nakilleri, genetik bir durum, hastalık veya yaralanma sonucunda kısmen veya tamamen kör olmuş kişilerin tekrar görebilmesini sağlar. Sklera gözü çevreleyen beyaz bölümdür. Sklera greftleri yaralanma sonucunda oluşan veya gözünden kanser temizlenmiş kişilerde körlüğü önlemek amacıyla yapılır.

Kemik bağış

Bağışlanan kemik dokusu tümör veya bir başka hastalık ya da kaza sonucunda kaybedilmiş olan kemiklerin yerini alması için nakledilebilir. Kemik dokusu ayrıca, çatlakların iyileşmesine yardımcı olmak, kalça ve diz eklemleri yerine konanları güçlendirmek ve çocuklarla ergenlerde omurga eğriliklerini (skolyoz) düzeltmek için kullanılır. Gerekli nakil türüne bağlı olarak, tek bir kemik bağışından ondan fazla kişi faydalanabilir.

Deri bağış

Yoğun travma, cilde zarar veren veya yok eden bir enfeksiyon ya da ciddi yanık geçirmiş kişiler tekrar sağlıklı olmak için deri nakline ihtiyaç duyarlar.

Deri bağışlandığında, derinin yalnızca güneşten yanmış ve soyulan bölümü gibi ince bir katmanı alınır. Deri genellikle kişinin sırtından ve bacaklarının arkasından alınır. Ortalama olarak, tek bir alıcı için üç kişiden alınan deri gerekir.

Kalp dokusu bağış

Kalp tek bir organ olarak bağışlanabildiği gibi, kalp dokuları da ayrıca bağışlanabilir. Kalp kapakçıkları gibi bağışlanan kalp dokuları, temel olarak küçük çocuklarda ve bebeklerde doğuştan gelen kusurları düzeltmek için kullanılır. Doku ayrıca yetişkinlerde hastalıklı kapakçıkları değiştirmek için de kullanılır.

Teşekkürler

Bu kitabın oluşturulmasındaki değerli katkılarından dolayı aşağıdaki kişilere teşekkür ederiz.

- ▶ Organ ve doku donörlerinin ailelerine kendi kişisel deneyimlerini paylaşımlarındaki cesaret için.
- ▶ Nakil alıcılarına öykülerini ve minnettarlık sözlerini paylaştıkları için.
- ▶ Donör ailelerini ve alıcıları destekleme konusundaki toplu deneyimleri bu kitabın oluşturulmasına ve şekillendirilmesine yardımcı olduğu için Organ ve Doku Bağışı Acentelerine.
- ▶ Özellikle Avustralya'da ölümcül hastalar için bakımevi hareketinin öncüsü, yas danışmanı ve eğitimci Teresa Spencer Plane'e teşekkür etmek istiyoruz. Organ bağışı konusundaki kişisel deneyimi ona donörlerin aileleri için ilk kitap olan Caring Strangers'ı (Şefkatli Yabancılar) yazma konusunda ilham kaynağı oldu. Onun adanmışlığı orijinal çalışmasını geliştirme konusunda bize ilham verdi.
DonateLife Ağı, topluluğumuz ve alıcılar adına, diğerlerini düşünme konusundaki cömertliğiniz için size teşekkür ederiz.

Yansıma—Organ ve doku bağışı programına katılmış olan aileleri desteklemek

Sözlükte donörümüz
ve ailesi için duyduğum
minnettarlığı tanımlamaya
yetecek kelime yok.

Tek başına teşekkür etmek yeterli
görünmüyor.”

Pediyatrik doku alıcısının annesi.

Turkish

An Australian Government Initiative

Yansima

Telefon: 02 6198 9800

Faks: 02 6198 9801

enquiries@donatelifegov.au

www.donatelifegov.au

